

SISÄMINISTERIÖ

1/2

VN-jakelu

Viite:

Sisäministeriön lausuntopyyntö 28.2.2019, hanketunnus SM011:00/2017

Asia:

Luonnokset valtioneuvoston asetukseksi ampuma-aseasetuksen muuttamisesta ja sisäministeriön asetukseksi teknisistä vaatimuksista ampuma-aseeksi muuttamisen estämiseksi ja latauslaitteen toiminnan pysyvistä estämisestä.

Lausuntonani totean seuraavaa.

Asetuksenantovaltuudet perustuvat valtioneuvoston asetuksen osalta ampuma-aselain (1/1998) 2, 25, 42 c, 70, 110 ja 119 §:ään ja sisäministeriön asetuksen osalta ampuma-aselain 2 ja 3 §:ään.

Perustuslain 80 §:n mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Havaintojeni mukaan asetusluonnoksissa ei määrätä mainitun kaltaisista asioista, vaan teknisluontoisista asioista, joista on tarkoituksenmukaista säätää asetuksella.

Muodolliselta kannalta minulla ei ole asetusluonnoksiin huomautettavaa. Oikeuskanslerinvirastossa ei ole käytännössä mahdollisuuksia perehtyä yksityiskohtaisesti varsin teknisluontoisten säännösten materiaaliseen puoleen eikä varsinaista oikolukua suoriteta.

Yleisenä havaintona lainsoveltamiseen liittyen totean, että ampuma-aseista tullaan säätämään usealla eri tasolla: Ampuma-aseilla, valtioneuvoston asetuksella ja sisäministeriön asetuksella. Lisäksi viimeksi mainitun asetusluonnoksen 2 §:n mukaan Poliisihallitus voi antaa määräyksiä latauslaitteen toiminnan pysyvistä estämisestä. Ampuma-aseisiin liittyvistä seikoista tullaan siis mahdollisesti säätämään yhteensä neljällä eri tasolla. Tämä voi olla omiaan altistamaan tahattomalle sääntöjen vastaiselle menettelylle, huomioon ottaen muun muassa, että sääntöjä joutuvat soveltamaan monet eri tahot, kuten metsästäjät ja ampumaurheilijat sekä heitä edustavat järjestöt, turvallisuusalan eri toimijat, asealan elinkeinonharjoittajat ja kouluttajat, asekeräilijät ja museot sekä lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomaiset.

Sääntelyn moninaisuudesta, yksityiskohtaisuudesta ja ehkä osittaisesta vaikeaselkoisuudesta mahdollisesti johtuva lisääntyvä tahaton sääntöjen vastainen toiminta saattaa myös olla omiaan lisäämään erilaisten oikeussuojakeinojen, kuten tuomioistuinprosessien ja kantelujen, käyttöä. Tähän vaaraan voidaan pyrkiä vaikuttamaan tehokkaalla koulutus- ja valistustoiminnalla.

Ampuma-aseita koskevan sääntelyn yksi tärkeimpiä perusteita on pyrkimys torjua ampuma-aseiden väärinkäytöstä aiheutuvat merkittävät vaarat ja haitat ihmisten hengelle ja terveydelle. Suuren potentiaalisen turvallisuusriskin aiheuttavat kuitenkin erilaiset rikosentekijät ja rikollisjärjestöt, jotka tavalla tai toisella onnistuvat hankkimaan ja pitämään hallussaan ampuma-aseita ja -tarvikkeita lupa- ja valvontaviranomaisten tietämättä ja näille asiasta ilmoittamatta. Myös deaktivoituja aseita voidaan joissakin tapauksissa käyttää rikolliseen tarkoitukseen, esimerkiksi ryöstöihin. Näihin ongelmiin yksityiskohtaisemmalla ampuma-aseisiin liittyvällä sääntelyllä ei voida vaikuttaa kuin rajoitetusti ja ongelmien kurissa pitämiseen vaaditaan monia muita keinoja.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Tom Smeds

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi